

Åtgärder vid anafylaxi

Viktiga budskap

- **Adrenalin är det viktigaste läkemedlet. Ges tidigt och intramuskulärt i lårets utsida.**
- Hastig uppresning av patienter med anafylaxi kan leda till livshotande blodtrycksfall.
- Vid anafylaxi ska patienten observeras minst 4–12 timmar beroende på svårighetsgrad.
- Optimalt behandlad astma minskar risken för utveckling av anafylaxi.
- Adrenalin intravenöst kan ges efter utebliven effekt av upprepade intramuskulära injektioner. Ges av narkosläkare eller läkare med god erfarenhet av detta, under EKG-övervakning.

- **Ge Adrenalin intramuskulärt**
- **Bedöm effekt**
- **Adrenalin kan upprepas var 5:e – 10:e minut**

Sätt ett dropp med Ringer-Acetat och

- a. följ saturation, ge syrgas om SpO₂ < 95**
- b. följ puls och blodtryck ge Ringer-Acetat 10-20 ml/kg vid behov**

Övrig behandling enligt nästa sida insättes efter ordination av ansvarig läkare.

Anafylaxibehandling inom akutsjukvården

Adrenalin givet intramuskulärt är den viktigaste inledande/primära behandlingen. Sätt PVK och ge vätska till alla med anafylaxi. Följ saturation, puls och blodtryck.

Symtom	Läkemedel	Adm.sätt	Dos vuxna	Dos barn	Effekt
Kräftig urtikaria Andnöd Hypotension Allmän- påverkan Kräftiga buk- smärtor och kräkningar	Adrenalinpenna (olika typer och styrkor finns)	Intramuskulärt i lårrets utsida	Adrenalinpenna Emerade 500 µg > 50 kg: 500 µg	Adrenalinpenna Emerade 150 µg, 300 µg resp 500 µg < 20 kg: 150 µg 20–50 kg: 300 µg > 50 kg: 500 µg	< 5 min Upprepa var 5:e–10:e min vb
		Intramuskulärt i lårrets utsida	Adrenalinpenna EpiPen/Jext 300 µg 30–50 kg: 300 µg > 50 kg: 2 pennor å 300 µg	Adrenalinpenna EpiPen/Jext 150 µg, 300 µg < 15 kg: 150 µg 15–30 kg: 150 µg 30–50 kg: 300 µg > 50 kg: 2 pennor å 300 µg	
Astma	Lösn för nebulisator Ventoline 5 mg/ml eller egen bronkvidgande medicin	Inhalation	5 mg (1 ml)	< 5 år: 2,5 mg (0,5 ml) > 5 år: 5 mg (1 ml)	< 5 min
		Inhalation pulver/spray	4-6 doser	2-6 doser	Upprepa var 10:e min vb
Hypoxi	Syrgas	Mask	15 l på reservoarmask, annars > 5 l/min	15 l på reservoarmask, annars > 5 l/min	Omgående
Allmän- påverkan och/eller hypotension	Infusion Ringer-Acetat	Snabbt intravenöst (övertrycks- manschett)	20 ml/kg	20 ml/kg	Snabb vid tillräcklig volym Upprepa vb
Ge alltid	Tabl Cetirizin 10 mg Tabl Caredin munlöslig 2,5 mg munlöslig 5 mg	Per os Per os	20 mg (2 tabl å 10 mg)	> 12 år: 20 mg (2 tabl å 10 mg) < 6 år: 2,5 mg (1 tabl) 6–12 år: 5 mg (1 tabl)	
Ge alltid	Tabl Betapred 0,5 mg eller Inj Betapred 4 mg/ml eller Inj Solu-Cortef 100 mg (färdig lösn 50 mg/ml)	Per os (Tuggas, sväl- jes hela eller löses i vatten) Intravenöst Intravenöst	10 tabletter 8 mg (2 ml) 200 mg (4 ml)	< 6 år: 6 st ≥ 6 år: 10 st < 6 år: 4 mg (1 ml) ≥ 6 år: 8 mg (2 ml) < 6 år: 100 mg (2 ml) ≥ 6 år: 200 mg (4 ml)	Först efter 2–3 tim

Vid utebliven effekt av given behandling akutlarma enligt rutin.

Följ HLR-riktlinjer vid andnings- och/eller hjärtstopp.

Övervakning och dokumentation vid anafylaxi

- Dokumentera förlopp och svårighetsgrad.
- Tryptas – överväg provtagning. Vid oklar anafylaxi eller medvetlöshet bör provtagning av tryptas ske snarast, helst inom 3 timmar efter reaktion. (Tryptas frisätts från mastceller och basofila celler).

Alla patienter ska observeras på sjukhus även om adrenalin givits i hemmet.

- **Vid anafylaxi grad 1 ska patienten observeras i minst 4 timmar på sjukhus.**

Grad 1: Tilltagande buksmärter/koliksmärter, upprepade kräkningar, diarré, heshet, lindrig bronkobstruktion, takykardi, uttalad trötthet, rastlöshet, oro.

- **Vid anafylaxi grad 2 ska patienten observeras i minst 8 timmar på sjukhus.**

Grad 2: Skällhosta, sväljningssvårigheter, medelsvår bronk-obstruktion, svimningskänsla, katastrofkänsla.

- **Vid anafylaxi grad 3 ska patienten observeras i minst 12 timmar på sjukhus.**

Grad 3: Urin- och faecesavgång, hypoxi/cyanos, svår bronk-obstruktion, andningsstopp, hypotoni, bradykardi, arytm, hjärtstopp, förvirring, medvetlöshet.

- Efter anafylaxi remiss till allergimottagning/allergikunnig läkare för uppföljning.
- Varningsmärk journal efter anafylaxi med säkerställd orsak.